

บทคัดย่อ

จุดประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อเป็นการระบุสถานการณ์ความเครียดของครูประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน โดยได้ศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 และพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการลด และป้องกันความเครียดของครูประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน ด้วยการส่งแบบทดสอบความเครียดให้ครูประถมศึกษา จำนวน 670 คน และผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 โรงเรียน ในระยะที่ 1 ของการศึกษาการระบุสถานการณ์ความเครียด

ในระยะที่ 2 ครูประถมศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อลด และป้องกันความเครียดของครู โดยมีผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด เป็นผู้ช่วยสนับสนุน และให้ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยภายนอก คือนักศึกษาระดับปริญญาเอก มีบทบาทในฐานะที่เป็นผู้ที่สังเกตอย่างมีส่วนร่วม ช่วยสนับสนุนเอกสารในการประชุม และความต้องการของครูที่เป็นผู้วิจัยภายในโรงเรียนของตนเอง ลักษณะข้อมูลทั่วไปของครูประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน ระดับต่าง ๆ ของความเครียด ความต่อเนื่องของการปฏิบัติทั้งก่อน และระหว่างการพัฒนาแบบกิจกรรมเชิงรุก เพื่อลด และป้องกันความเครียดถูกสังเกต และทำการทดสอบระดับของความเครียด ทั้งก่อน ระหว่าง และเสร็จสิ้นโปรแกรมการพัฒนานี้ สถิติที่ใช้ในการอธิบายได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ไคสแควร์ (Chi square) และการวัดซ้ำ (Repeat measure)

ผลของการวิเคราะห์สถานการณ์ความเครียด พบว่า ส่วนใหญ่ (40.79 % และ 40.56 %) ของครูประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชนมีความเครียดในระดับปานกลาง ทั้งความไวต่อความเครียด และสาเหตุของความเครียด สำหรับส่วนใหญ่ (36.13 %) อาการของความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง สำหรับผลการทดสอบความเครียดของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ (70 % และ 45 %) พบว่า มีความเครียดอยู่ในระดับต่ำ ทั้งจากความไวของความเครียด และสาเหตุของความเครียด แต่สำหรับอาการของความเครียดส่วนใหญ่ (45 %), มีความเครียดอยู่ในระดับรุนแรง นอกจากนี้ผลการศึกษากการพัฒนาแบบชี้ว่า มีผลต่อการป้องกันความเครียดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ของครูประถมศึกษา และการลดความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$) ของครูประถมศึกษา ระหว่างก่อน และหลังกระบวนการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเชิงรุกเพื่อป้องกันความเครียดของครูประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน